

Taxa pe Carbon: perspectivele și strategiile pentru companiile românești după primele două perioade de raportare

Pentru a-și pastra competitivii producătorii, dar și pentru a evita relocarea producției din Uniunea Europeană în țările terțe, Comisia Europeană a introdus Taxa pe Carbon aplicabila importurilor de produse din industrii intens poluante, din sectoarele ciment, fonta, fier și oțel, aluminiu (de exemplu, minereu de fier, tuburi, țevi, rezervoare, construcții și părți de construcții, șuruburi, piulițe), îngrășăminte, energie electrică și hidrogen. Acestea sunt considerate „produse CBAM” prin Regulamentul (UE) 956/2023 privind instituirea unui mecanism de ajustare a carbonului la frontiera, Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM), așa-numita Taxa pe Carbon, aplicabila de la 1 octombrie 2023.

Din practica primelor două termene de raportare (pentru trimestrul IV 2023 și pentru trimestrul I 2024) rezulta o multitudine de aspecte de înțeles și de aplicat de către companii. Deși regulamentul este însoțit de explicații în profunzime, documente și detalii, toate fiind pe larg expuse în platforma dezvoltată de UE, realitatea arată complexitatea și specificitatea aplicării în practica a regulamentului de către companii. De exemplu, una dintre cele mai mari provocări în realizarea raportărilor constă în comunicarea cu furnizorii și obținerea informațiilor necesare la calculul emisiilor.

„Perioada dintre 1 octombrie 2023 și 31 decembrie 2025 este definită ca o perioadă de tranziție, în care importatorii au obligații de raportare a emisiilor încorporate în produsele CBAM importate, fără obligația de plată a unei taxe ca atare. Importatorii de produse care fac obiectul taxei CBAM vor trebui să obțină statutul de „declarant autorizat CBAM”, începând cu 1 ianuarie 2025”, explică **Mihai Petre**, *Director, Comerț Internațional, EY România*.

Informațiile se raportează prin intermediul bazei de date electronice a Comisiei (CE),¹ Registrul Tranzitoriu CBAM, în baza unei înregistrări prealabile, care poate fi efectuată fie individual, de către importator, fie prin intermediul reprezentantului indirect, în cazul în care importatorul nu este stabilit într-un stat membru sau declarația vamală este depusă prin reprezentare indirectă. Următoarea raportare, a treia de la introducerea obligativității, trebuie depusă până la 31 iulie 2024, pentru marfurile importate în cel de-al doilea trimestru al acestui an.

„Declaranților li se permite să utilizeze valorile implicite publicate de către Comisia Europeană pentru a raporta emisiile încorporate ale produselor importate care fac obiectul CBAM numai în cazul în care nu sunt disponibile date reale privind emisiile încorporate ale anumitor bunuri la nivelul instalației, până la 31 iulie 2024”, a explicat **Daniela Neagoe**, *Senior Manager, Comerț Internațional, EY România*.

După finalizarea perioadei de tranziție, începând cu anul 2026, pe lângă obligația de raportare, importatorii de

produse CBAM vor fi obligați să achiziționeze „certIFICATE CBAM”, pentru a-și acoperi emisiile de carbon, pe care vor trebui să le restituie autorităților până la data de 31 mai a fiecărui an, prin intermediul Registrului CBAM.

„Calculul acurat pentru emisiile de carbon ale produselor este esențial, întrucât rezultatele acestuia pot influența decizia companiilor de a achiziționa bunuri cu amprenta de carbon mai mică, ceea ce, în funcție de tipul industriei, poate facilita atingerea țintelor de decarbonizare setate de companie. Pe de altă parte, acestea pot influența și performanța financiară a companiilor, prin necesitatea achiziției de certificate CBAM”, a explicat **Sergiu Vasilie**, *Senior Manager, Sustenabilitate și Schimbări Climatice, EY România*. Din practica de până acum, de exemplu, pentru anumite produse, emisiile calculate de instalație au fost de aproape cinci ori mai mici față de valoarea implicită stabilită de către Comisia Europeană.

Pe măsura ce schimbările climatice continuă să aibă un impact din ce în ce mai mare asupra economiilor, întreprinderilor și comunităților globale, este mai important ca niciodată să se accelereze tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon. Paradoxal, într-un moment în care emisiile globale de gaze cu efect de seră trebuie să scadă rapid, acestea continuă să crească.

„Tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon poate veni cu riscuri semnificative, dar poate crea, de asemenea, oportunități uriașe pentru organizațiile care gândesc cu anticipație, pentru a genera valoare din noi afaceri, produse și servicii”, a declarat **Anamaria Stroia-Tilley**, *Senior Manager, Sustenabilitate și Schimbări Climatice, EY România*.

Un alt subiect de interes este, de asemenea, Noul Regulament F-Gas (UE) 573/2024, în vigoare din luna martie 2024. Acesta introduce noi restricții de utilizare a hidrofluorcarburilor (ca atare sau în cadrul unui echipament, cum ar fi frigider, congelatoare, echipamente de climatizare, pompe de caldura, produse de îngrijire personală) și prevede eliminarea totală a acestora până în anul 2050.

În acest context, recomandarea experților EY este de a demara cât mai repede analiza impactului taxei CBAM asupra activității companiei și de a lua în considerare cel puțin câteva acțiuni obligatorii: demararea unei analize a impactului CBAM raportat la activitatea desfășurată, dar și în funcție de importurile efectuate, pe baza codurilor tarifare și a țării de origine pentru bunurile importate; contactarea furnizorilor în vederea obținerii informațiilor necesare, dar și notificarea acestora cu privire la obligațiile incidente CBAM; obținerea accesului la registrul tranzitoriu CBAM; evaluarea impactului financiar; inițierea procesului de obținere a statutului de declarant autorizat CBAM începând cu 1 ianuarie 2025.